

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
186/18. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2018. november 29.

A főtanácsnok indítványa a C-411/17. sz. ügyben
Inter-Environnement Wallonie ASBL, Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen
ASBL kontra Conseil des ministres (Belgium)

Kokott főtanácsnok véleménye szerint fennállnak azt alátámasztó támpontok, hogy a Doel 1 és Doel 2 atomerőművek működésének meghosszabbításáról szóló belga törvényt a szükséges előzetes környezeti hatásvizsgálat nélkül fogadták el

Nem zárható azonban ki a meghosszabbításról szóló törvény joghatásainak az ellátás biztonságához kapcsolódó indokok miatti fenntartása

A belga jogalkotó a 2003-as évben úgy határozott, hogy leállítja a villamos áram atomenergia útján való előállítását. Nem kerülhet sor új atomerőmű építésére, és a működő erőművek 40 éves üzemelést követően fokozatosan, vagyis 2015 és 2025 között befejezik a működésüket. Ennek megfelelően a Schelde folyónál (Antwerpen és a holland határ közelében) elhelyezkedő Doel 1 atomerőmű 2015. februárja közepén befejezte az energiatermelést, és a szintén ott található Doel 2 atomerőműnek is még ugyanebben az évben fel kellett hagynia e tevékenységgel.

2015 júniusának végén azonban törvény útján engedélyezték a Doel 1 általi villamosenergia-termelésnek a mintegy tíz évvel (2025. február 15-ig) történő meghosszabbítását, és tíz évvel (2025. december 1-ig) elhalasztották a Doel 2 általi villamosenergia-termelés megszüntetését.

A működési időtartam e meghosszabbítását ahhoz a feltételhez kötötték, hogy az üzemeltetőnek, az Electrabelnek körülbelül 700 millió eurós beruházást kell eszközölnie különösen az erőművek biztonságába. E beruházások tekintetében nem tartották szükségesnek környezeti hatásvizsgálat (KHV) elvégzését, mivel a változtatások egy előzetes vizsgálat szerint nem járnak káros sugárhatással vagy a fennálló környezeti sugárhatások jelentős változásával.

Két belga egyesület, az Inter-Environnement Wallonie és a Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen, amelyek célja a környezet és az élettér védelme, a meghosszabbításról szóló törvény megsemmisítése iránti keresetet nyújtott be a belga Cour constitutionnelhez (alkotmánybíróság), mivel a meghosszabbításra környezeti hatásvizsgálat és a nyilvánosság részvételét lehetővé tevő eljárás mellőzésével került sor. Az országhatáron áttérjedő környezeti hatások vizsgálatáról szóló Espooi Egyezményre¹, a környezeti ügyekben a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről szóló Aarhusi Egyezményre,² a KHV-irányelvre³ az élőhelyvédelmi irányelvre⁴, valamint a madárvédelmi irányelvre⁵ hivatkoznak (Doel több természet- és madárvédelmi területtel is határos).

¹ Az országhatáron áttérjedő környezeti hatások vizsgálatáról szóló 1991. évi egyezmény (HL 1992. C 104., 7. o.; kihirdette: a 148/1999. (X. 13.) Korm. rendelet).

² A környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló 1998. évi egyezmény (HL 2005. L 124., 4. o.; kihirdette: a 2001. évi LXXXI. tv.), jóváhagyta a 2005. február 17-i 2005/370/EK tanácsi határozat (HL 2005. L 124., 1. o.).

³ Az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 2011. december 13-i 2011/92/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2011. L 26., 1. o.).

⁴ A 2013. május 13-i 2013/17/EU tanácsi irányelvvel (HL 2013. L 158., 193. o.) módosított, a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelv (HL 1992. L 206., 7. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 102. o.).

⁵ A legutóbb a környezetvédelem területén elfogadott egyes irányelveknek a Horvát Köztársaság csatlakozására tekintettel történő kiigazításáról szóló, 2013. május 13-i 2013/17/EU tanácsi irányelvvel (HL 2013. L 158., 193. o.) módosított, a vadon élő madarak védelméről szóló, 2009. november 30-i 2009/147/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2010. L 20., 7. o.).

A belga Cour constitutionnel (alkotmánybíróság) a Bíróságtól ezen egyezmények és irányelvek értelmezését kérte. **Lényegében arra vár választ, hogy le kell-e folytatni környezeti hatásvizsgálatot az atomerőművek által megvalósított ipari villamosenergia-termelés időszakának meghosszabbítására vonatkozó törvény elfogadásához.**

Juliane Kokott főtanácsnok a mai indítványában azt javasolja a Bíróságnak, hogy erre lényegében igenlően válaszoljon.

Álláspontja szerint fennállnak azt alátámasztó támpontok, hogy a Doel 1 és a Doel 2 atomerőmű által megvalósított ipari villamosenergia-termelés időszakának meghosszabbításáról szóló törvény elfogadása során megsértették a környezeti hatásvizsgálatra vonatkozó uniós jogi rendelkezéseket, és hogy a villamosenergia-ellátás biztonsága vagy a jogbiztonság mindezt nem igazolja.

Mindazonáltal nem tartja kizártnak, hogy ebben az esetben lehetséges lenne fenntartani az említett törvény joghatásait.

Álláspontja szerint ugyanis a nemzeti bíróságok kivételesen átmenetileg fenntarthatják a környezeti hatásvizsgálat lefolytatására irányuló uniós jogi kötelezettség megsértésével elfogadott határozat joghatásait, amennyiben i. e határozatot utólag a lehető leghamarabb szabályossá teszik az eljárási hiba orvoslása útján, ii. a rendelkezésre álló információk és az alkalmazandó rendelkezések alapján nagy valószínűséggel abból kell kiindulni, hogy a határozat a szabályossá tételt követően azonos formában megerősítést nyer, iii. lehetőség szerint nem kerül sor további befejezett tények létrehozására, és iv. a joghatások fenntartásához fűződő nyomós közérdekek háttérbe szorítják a környezeti hatásvizsgálat lefolytatására irányuló kötelezettség hatékonyságához fűződő érdeket és a hatékony jogvédelemhez való alapvető jogot.

Részletesen: Kokott főtanácsnok az indítványában először is azt az általános kérdést vizsgálja, hogy **a jogszabályi intézkedésekhez szükséges-e környezeti hatásvizsgálat.** Hangsúlyozza, hogy a KHV-irányelv nem alkalmazandó a jogszabályi intézkedésekre, ha az irányelv céljai a jogalkotási eljárásban megvalósulnak. Ezen célok közé tartozik mindenekeelőtt az annak biztosítására irányuló cél, hogy a többek között a jellegüknél, méretüknél vagy elhelyezkedésüknél fogva a környezetre várhatóan jelentős hatást gyakorló projektek esetében az „engedély megadása előtt” környezeti hatásvizsgálatot végezzenek, de az információnyújtásra és a nyilvánosság részvételére irányuló cél is. Amennyiben a jogalkotási aktus e kritériumoknak megfelel, és ezáltal nem tartozik a KHV-irányelv hatálya alá – amit a jelen ügyben a belga Cour constitutionnelnek (alkotmánybíróság) kell vizsgálnia – a főtanácsnok álláspontja szerint az Espooi Egyezmény és az Aarhusi Egyezmény követelményeinek is meg kell felelni.

Ezt követően Kokott főtanácsnok azt a kérdést vizsgálja, hogy **szükséges-e környezeti hatásvizsgálat az atomerőművek által megvalósított ipari villamosenergia-termelés időszakának meghosszabbításához.** E tekintetben arra a következtetésre jut, hogy az Espooi Egyezmény és az Aarhusi Egyezmény a bizonyos atomerőművek által megvalósított ipari villamosenergia-termelés időszaka meghosszabbításának országhatáron áterjedő környezeti hatásvizsgálatát, illetve a nyilvánosság e vizsgálatban való részvételét kívánja meg. Erre tekintettel úgy véli, hogy a KHV-irányelvet a projekt fogalmára vonatkozó eddigi ítélkezési gyakorlattal ellentétben úgy kell értelmezni, hogy a valamely atomerőmű által megvalósított ipari villamosenergia-termelés időszakának tíz évvel történő meghosszabbítására vonatkozóan környezeti hatásvizsgálatot követel meg. Az ilyen vizsgálatra, a nyilvánosság részvételét is ideértve, főszabály szerint a meghosszabbításról szóló határozat meghozatalát megelőzően kell, hogy sor kerüljön, és nem csupán a tervezett megerősítő intézkedések engedélyezésekor. Ezenfelül az élőhelyvédelmi irányelv szerint is szükséges a hatásvizsgálat.

Végezetül Kokott főtanácsnok azt a kérdést vizsgálja, hogy **a hatásvizsgálatra vonatkozóan főszabály szerint fennálló kötelezettségtől nyomós közérdekű indokok alapján el lehet-e térni.** Ezzel összefüggésben a főtanácsnok arra a következtetésre jut, hogy a KHV-irányelv lehetővé teszi a valamely atomerőmű által megvalósított ipari villamosenergia-termelés időszaka meghosszabbításának a környezeti hatásvizsgálati kötelezettség alóli mentesítését az érintett

tagállam életbevágó érdekét, például a villamosenergia-ellátás biztonságát vagy a jogbiztonságot fenyegető súlyos és közvetlen veszély elhárítása érdekében, ha sor kerül az érintett nyilvánosság és a Bizottság tájékoztatására. Az országhatáron áttekintendő környezeti hatásvizsgálat ezzel szemben nem mellőzhető. Ezenfelül a villamos energiával való minimális ellátás biztosításához fűződő közérdek az élőhelyvédelmi irányelv értelmében a közbiztonsággal kapcsolatos oknak, és a villamosenergia-ellátás biztonságához fűződő szélesebb közérdek gazdasági jellegű oknak tekinthető, amelyek a természeti területre gyakorolt hatások vizsgálatának kedvezőtlen eredménye ellenére igazolhatják valamely projekt végrehajtását. Kétséges ugyanis, hogy az alapügyben a környezeti hatásvizsgálat mellőzése szükséges volt-e.

Végkövetkeztetésként Kokott főtanácsnok azt javasolja a Bíróságnak, hogy a stratégiai környezeti vizsgálatról szóló irányelv megsértésével engedélyezett tervek vagy projektek kivételes fenntartására vonatkozó ítélezési gyakorlatot terjessze ki azon projektek engedélyezésére, amelyekről a KHV-irányelv figyelembe vétele nélkül határoztak.

EMLÉKEZTETŐ: A főtanácsnok indítványa nem köti a Bíróságot. A főtanácsnok feladata, hogy teljesen pártatlanul és függetlenül eljárva a rábízott ügy jogi megoldására vonatkozó javaslatot terjesszen a Bíróság elé. A Bíróság bírái most kezdik meg a tanácskozást a jelen ügyben. Az ítéletet későbbi időpontban hozzák meg.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az indítvány [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

A főtanácsnoki indítvány ismertetésekor készített képfelvételek elérhetők:

„[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106